2014-22 i 32-RE

CAUSA 2014-22-RE
(Comú d'Andorra la Vella c/ SITCA)

Aute del Tribunal Constitucional del 17-10-2014 relatiu al recurs d'empara 2014-22-RE

Número de registre 319-2014. Recurs d'empara

Aute del 17 d'octubre del 2014

BOPA núm. 62, del 29 d'octubre del 2014

En nom del Poble Andorrà;

El Tribunal Constitucional;

Atès l'escrit presentat i registrat al Tribunal Constitucional, el 25 de juny del 2014, per la representació processal del Comú d'Andorra la Vella, mitjançant el qual interposa un recurs d'empara contra les resolucions pronunciades a partir de la providència del 29 de gener del 2014 per la Sala Administrativa del Tribunal Superior de Justícia en la causa AD-0025-1/2011 i en la causa TSJ-R-001/14 que va culminar amb l'aute del 30 de maig del 2014, dictat per la Sala Penal del Tribunal Superior de Justícia per una presumpta vulneració del dret a la jurisdicció, reconegut a l'article 10 de la Constitució i atès que demana al Tribunal Constitucional que atorgui l'empara sol·licitada, que anul·li "*a) Totes les actuacions de la Sala Administrativa del Tribunal Superior, de la Sala Penal del Tribunal Superior, de la Presidència del Tribunal Superior, posteriors al dia 29 de gener de 2014; b) La Providència de 30 de setembre de 2013 per la que el Magistrat Sr. Pere Pastor en qualitat de President de la Sala Administrativa es designa a si mateix com a ponent de la causa i tots els actes de procediment posteriors a la mateixa providència de manera que la tramitació de la causa en segona instància es reprengui a partir de la designació de ponent. Amb la precisió següent: que en mèrits del principi de la preservació d'autes processals vàlids i utile per inutile non vitiatur, els escrits de conclusions i contesta a les conclusions dipositats en segona instància per les parts a la Sala Administrativa del Tribunal Superior es consideren vàlidament i eficaçment rebuts per la Sala";*

Vista la Constitució, especialment els articles 10, 41, 88 i 98 c);

Vista la Llei qualificada del Tribunal Constitucional, especialment el títol IV, capítol sisè;

Vist l'informe del Ministeri Fiscal del 17 de juliol del 2014;

Escoltat l’informe del magistrat ponent, Sr. Juan Antonio Ortega Díaz-Ambrona;

Antecedents

Primer

El 29 de gener del 2014, en el marc d'un recurs administratiu entre el Sindicat dels Treballadors del Comú d'Andorra la Vella (SITCA) i el Comú d'Andorra la Vella, a l'inici de la vista oral davant la Sala Administrativa del Tribunal Superior de Justícia, la representació processal del Comú d'Andorra la Vella va manifestar que el magistrat Sr. Pere Pastor Vilanova no podia formar part de la Sala, ni ser ponent d'aquesta causa, ja que havia estat batlle ponent en la tramitació d'aquesta mateixa causa en primera instància.

Segon

Després d'escoltar les parts en el procés (el Govern es va adherir a la petició del Comú) i de deliberar, el magistrat ponent va anunciar *in voce* que es rebutjava aquesta objecció, i que es rebria oportunament per escrit, i va decidir la continuació de la vista oral.

Tercer

El mateix 29 de gener del 2014, el magistrat ponent va dictar una providència, notificada el 4 de febrer següent, en què requeria al Comú i al Govern per tal que en un termini màxim de 5 dies formalitzessin la recusació plantejada.

Quart

El 10 de febrer del 2014, la representació processal del Comú d'Andorra la Vella va interposar un incident de nul·litat d'actuacions contra aquesta providència, ja que considerava que allò que demanava el magistrat ponent era tornar a començar l'incident jutjat *in voce*, repetint per escrit allò que ja havia estat resolt amb la figura d'un enjudiciament incidental oral, cosa impossible, perquè no es poden repetir actes jurisdiccionals vàlids sense vulnerar els principis bàsics del dret processal, inclòs, el dret a un procés degut, reconegut a l'article 10 de la Constitució. Així mateix, també va recórrer contra totes les actuacions de la Sala Administrativa des de la designació del magistrat ponent.

En aquest mateix escrit, de manera subsidiària, aquesta part destacava que no va aixecar l'incident com el plantejament d'una recusació, sinó la qüestió de competència i d'imparcialitat del magistrat Sr. Pere Pastor Vilanova amb la conseqüència de la nul·litat de les actuacions a partir de la providència del 30 de setembre del 2013 mitjançant la qual va ser designat ponent de la causa.

Encara més subsidiàriament, demanava la recusació del magistrat esmentat en base a la seva manca de competència i d'imparcialitat, així com l'anul·lació de les actuacions esmentades.

Cinquè

L'11 de febrer del 2014, la Sala Administrativa va dictar una providència mitjançant la qual suspenia la tramitació de la causa, la tramitació dels incidents de nul·litat d'actuacions i trametia les actuacions i la documentació adjunta a la presidenta del Tribunal Superior de Justícia als efectes d'allò que preveu l'article 75 de la Llei qualificada de la Justícia.

Sisè

La representació processal del Comú d'Andorra la Vella va presentar un recurs de reposició contra aquesta providència que va ser denegat, el 28 de març del 2014, per la Sala Administrativa (sense la presència del magistrat Sr. Pere Pastor Vilanova).

Setè

El 27 de febrer del 2014, la presidenta del Tribunal Superior de Justícia va acordar designar la Sala Penal d'aquell Tribunal per tal que resolgués la recusació plantejada. La representació processal del Comú d'Andorra la Vella va presentar un recurs contra aquesta decisió que també es va desestimar.

Vuitè

El 30 de maig del 2014, la Sala Penal del Tribunal Superior de Justícia va dictar un aute en què decidia desestimar la pretensió de recusació del magistrat Sr. Pere Pastor Vilanova.

Aquest aute després d'exposar les actuacions d'aquest magistrat com a batlle de la primera instància i de recordar la jurisprudència del Tribunal Europeu dels Drets Humans relativa a la imparcialitat, conclou que en aquesta causa, "*la participació del Sr. Pastor a la instància davant la Batllia i després a la instància davant el Tribunal Superior de Justícia és incontestable, però la seva participació en el procediment de primera instància no ha comportat una implicació que sigui susceptible de sospitar una manca d'imparcialitat com a magistrat de la Sala Administrativa en cap moment del procés, donat que aquest magistrat no va, en cap moment, pronunciar-se sobre el fons de l'assumpte en primera instància i, a més, no va prendre cap decisió desfavorable al Comú d'Andorra la Vella permetent de sospitar la seva parcialitat. Veure en aquest sentit la sentència del Tribunal constitucional de data 15 de juliol del 2013*."

El 16 de juny del 2014, la representació processal del Comú d'Andorra la Vella va formular un incident de nul·litat d'actuacions contra aquest aute, el qual es troba pendent de resolució.

Novè

El 25 de juny del 2014, la representació processal del Comú d'Andorra la Vella va interposar un recurs d'empara contra les resolucions pronunciades a partir de la providència del 29 de gener del

2014 per la Sala Administrativa del Tribunal Superior de Justícia en la causa AD-0025-1/2011 i en la causa TSJ-R-001/14 que va culminar amb l'aute del 30 de maig del 2014, dictat per la Sala Penal del Tribunal Superior de Justícia per una presumpta vulneració del dret a la jurisdicció, reconegut a l'article 10 de la Constitució.

En primer lloc, la part recurrent manifesta que ha pres coneixement de l'existència d'una acta de la vista oral del 29 de gener del 2014 a través de l'aute de la Sala Penal. Aquesta acta no ha estat mai notificada a aquesta part, per tant, se l'ha situat en indefensió, ja que no ha pogut tenir coneixement d'un document important per a la motivació dels seus escrits, cosa que hauria vulnerat el procediment establert i, doncs, l'article 10 de la Constitució.

En segon lloc, explica que el seu escrit d'incident de nul·litat d'actuacions contra la providència del 29 de gener del 2014 que l'emplaçava per formalitzar la recusació del magistrat Sr. Pere Pastor Vilanova, s'articulava en la petició de nul·litat de la providència esmentada i de totes les actuacions efectuades per la Sala Administrativa a partir de la designació d'aquell magistrat com a ponent (és a dir, des del 30 de setembre del 2013), així com en dues peticions subsidiàries: en primer lloc, la qüestió de la manca de competència i d'imparcialitat del magistrat en qüestió i, en segon lloc, "*més subsidiàriament*" encara la recusació del magistrat esmentat.

La Sala Administrativa, mitjançant la providència de l'11 de febrer del 2014, suspèn la resolució de les dues demandes de nul·litat, obvia la qüestió subsidiària i decideix, per resoldre la darrera qüestió endegar el procediment de recusació. Aquesta part va presentar un recurs de reposició considerant que la Llei no preveu la possibilitat de suspendre un incident de nul·litat d'actuacions i que tractant-se de justícia rogada, el Tribunal havia de resoldre en l'ordre exposat per les parts. A més, un cop resolta la qüestió de la recusació tampoc s'ha reprès l'estudi de les qüestions suspeses, ni la qüestió subsidiària de la manca de competència del magistrat. D'aquests fets se'n deriva una incongruència omissiva que ha de comportar la nul·litat de les actuacions i que la jurisdicció resolgui el recurs de nul·litat d'acord amb l'ordre de les peticions efectuades per aquesta part.

En tercer lloc, pel que fa a la decisió de la Sala Penal del Tribunal Superior de Justícia sobre la desestimació de la recusació del magistrat Sr. Pere Pastor Vilanova destaca, prèviament, que va ser la Sala Administrativa aquella que va convertir una qüestió de competència en una recusació i conclou, tanmateix, que no comparteix l'aute de la Sala Penal, ja que la recusació havia de prosperar.

Segons el parer d'aquesta part, si bé és cert que el fet de formar sala en les dues instàncies no és una causa automàtica i per si mateixa de recusació per imparcialitat, allò que calia dilucidar, d'acord amb la jurisprudència constitucional (sentència del 15 de juliol del 2013, recaiguda en la causa 2013-1-RE) era si l'exercici de les diferents funcions per la mateixa persona ha estat d'una "*naturalesa o d'un grau susceptible d'implicar una manca d'imparcialitat*."

En aquest sentit, es destaca que en aquest cas, el Sr. Pere Pastor Vilanova era ponent de les dues instàncies. En la primera, a més dels actes d'ordenament del plet, va dictar un acte jurisdiccional en què apreciava el fons: decidia que en l'acte administratiu objecte de recurs no hi havia cap causa de nul·litat absoluta, ni circumstàncies que duguessin a la seva suspensió. Per tant, amb aquesta decisió va entrar a examinar i a valorar sobre el fons de la qüestió sotmesa.

D'altra banda, critica la consideració de la Sala Penal d'acord amb la qual el magistrat en qüestió no va prendre en primera instància cap decisió desfavorable al Comú d'Andorra la Vella. Aquesta motivació desplaça cap a la recusació subjectiva la causa petendi d'aquestes actuacions que rauen

en una situació objectiva, ni tan sols de recusació, sinó de manca de competència, cosa encara menys subjectiva que la parcialitat objectiva.

Afegeix que l'aute impugnat vulnera el dret a un procés degut en el seu vessant del dret a obtenir una decisió fonamentada en Dret, ja que ha estat motivat de manera incongruent en relació amb les peticions de les parts. Allò que es va al·legar era una manca d'imparcialitat objectiva, no obstant això l'aute desestima la recusació en base a una motivació aplicable als subjectes de petició de recusació per manca d'imparcialitat subjectiva.

Per acabar, demana al Tribunal Constitucional que atorgui l'empara sol·licitada i que anul·li les actuacions indicades en l'encapçalament de la causa.

Desè

El 17 de juliol del 2014, el Ministeri Fiscal va presentar un informe en què manifesta que de l'examen de les actuacions se'n deriva la manca del compliment del requisit de l'article 94 de la Llei qualificada del Tribunal Constitucional, d'acord amb el qual la persona afectada ha d'haver esgotat la defensa del dret fonamental presumptament vulnerat mitjançant tots els recursos i remeis jurisdiccionals al seu abast. En aquest cas mancaria la resolució de l'incident de nul·litat d'actuacions.

Segons l'escrit mateix de recurs d'empara, la representació processal del Comú d'Andorra la Vella hauria presentat un incident de nul·litat d'actuacions contra l'aute del 30 de maig del 2014 de la Sala Penal, sense que consti que hagi estat a la data d'avui objecte de resolució. Per tant, aquest recurs seria prematur.

Fonaments jurídics

Primer

El recurs d'empara interposat el 25 de juny del 2014 presenta, pel que fa a la seva admissió a tràmit, certes dificultats derivades de la manca de determinació precisa de les resolucions impugnades davant aquest Tribunal, ja que totes no estan especificades de manera concreta i directa en el "*Sol·licito*". En ell es recorren "*l'Aute de la Sala Penal del M.I. Tribunal Superior de Justícia de data 30 de maig de 2014 i de totes les resolucions de la Sala Administrativa i de la Presidència del Tribunal Superior a les que l'Aute de la Sala Penal posa fi i en constitueix el colofó*". I es demana que s'anul·lin totes les actuacions de la Sala Administrativa, de la Sala Penal i de la Presidència del Tribunal Superior de Justícia, posteriors al 29 de gener del 2014. També es demana la nul·litat de la providència del 30 de setembre del 2013 mitjançant la qual el magistrat Sr. Pere Pastor Vilanova, en qualitat de president de la Sala Administrativa, es designa a si mateix com a ponent de la causa i tots els actes de procediment posteriors a la mateixa providència de manera que la tramitació de la causa en segona instància es reprengui a partir de la designació d'un nou ponent.

Existeix, doncs, una certa indefinició en aquest "*Sol·licito*" pel que fa a les resolucions concretes que són impugnades. Però, el Comú recurrent, al principi del seu escrit, identifica una per una aquestes

resolucions. D'aquesta manera el Tribunal Constitucional pot guiar-se amb aquesta relació i evitar així una inadmissió total del recurs per la manca de concreció de les resolucions que s'impugnen. A aquest efecte hem de tenir en compte que quan diverses resolucions (providències o autes) es dicten en un mateix procés basta impugnar amb claredat la darrera dins de la sèrie encadenada de recursos interposats en temps i forma, per tal que la sentència que es dicti en seu constitucional afecti a totes elles, ja sigui per anul·lar-les, ja sigui per declarar-les fermes i subsistents des de la perspectiva constitucional.

Però en qualsevol cas les raons de la impugnació han de ser aquelles que siguin constitucionalment admissibles, ja que no tot possible vici de legalitat ordinària té necessàriament una rellevància constitucional.

Segon

El recurs d'empara es planteja, sobretot, contra l'aute del 30 de maig del 2014, dictat per la Sala Penal del Tribunal Superior de Justícia, que desestima la pretensió de recusació del magistrat Sr. Pere Pastor Vilanova. Contra aquest aute, el 16 de juny del 2014, la representació processal del Comú d'Andorra la Vella va presentar un incident de nul·litat d'actuacions. Abans que aquest incident es resolgués, el 25 de juny del 2014, va presentar un recurs d'empara. Per aquest motiu, el Ministeri Fiscal considera que el recurs és prematur en aplicació de l'article 94.1 de la Llei qualificada del Tribunal Constitucional i demana la seva inadmissió a tràmit. No obstant això, la inadmissió a tràmit, només pot acceptar-se en relació amb aquest aute concret recorregut i tindrà un caràcter provisional fins que es resolgui aquest incident de nul·litat d'actuacions o que s'acrediti que definitivament no s'ha produït. A banda d'aquest aspecte, per tal que el recurs contra aquell aute pogués ser admès a tràmit s'hauria de precisar acuradament en quin vici de rellevància constitucional es basaria la impugnació, cosa que en aquest moment no s'ha produït. Per consegüent, no s'admet a tràmit el recurs d'empara contra l'aute del 30 de maig del 2014.

Tercer

Dit això, convé recordar que el recurs d'empara es planteja també contra una altra sèrie de resolucions, distintes de la mencionada anteriorment.

Així doncs s'impugna la providència del 29 de gener del 2014, dictada pel ponent de la Sala Administrativa del Tribunal Superior de Justícia. En ella es limita a requerir les parts per a que formalitzin la recusació plantejada en el termini de cinc dies. Aquesta providència manca de substantivitat per si mateixa per ser formalment impugnada en aquest recurs d'empara, perquè està impugnada en l'incident de nul·litat d'actuacions presentat el 10 de febrer del 2014 i, per consegüent, la seva validesa o nul·litat depèn d'allò que es decideixi finalment en la resolució de l'incident de nul·litat esmentat o més tard en empara.

No obstant això, la providència de l'11 de febrer del 2014, dictada per la Sala Administrativa del Tribunal Superior de Justícia suspèn la tramitació de l'incident de nul·litat d'actuacions, sense mencionar en quin moment haurà de considerar-se aixecada aquesta suspensió. Aquesta providència paralitza el curs de les actuacions de nul·litat d'actuacions i té, per aquest motiu, una transcendència indubtable. Contra aquesta providència, el 5 de març del 2014, el Comú d'Andorra la Vella va interposar un recurs de reposició, que va ser finalment desestimat mitjançant un aute del 28 de març del 2014, dictat per aquesta mateixa Sala, que també és objecte d'aquest recurs d'empara.

Doncs bé, la impugnació en empara contra aquest aute ha de ser admesa a tràmit, ja que apareix, *prima facie*, que bloqueja amb caràcter ferm i executiu la tramitació dels incidents de nul·litat d'actuacions plantejats.

Quart

En canvi, no es pot admetre a tràmit ara, amb caràcter definitiu, l'empara contra els acords de la Presidència del Tribunal Superior de Justícia. El primer del 27 de febrer del 2014 es limita a designar la Sala Penal del Tribunal Superior de Justícia per resoldre la recusació plantejada. El segon és la inadmissió a tràmit del recurs de nul·litat d'aquesta designació, mitjançant l'Acord del 8 d'abril del 2014. I això, perquè és notori que manquen de substantivitat per enjudiciar el fons de les qüestions que aquí es debaten. I, després, perquè manquen manifestament de contingut constitucional.

Per tot allò que s'ha exposat,

El Tribunal Constitucional del Principat d'Andorra,

DECIDEIX:

Primer

No admetre a tràmit el recurs d'empara 2014-22-RE interposat per la representació processal del Comú d'Andorra la Vella contra l'aute del 30 de maig del 2014, dictat per la Sala Penal del Tribunal Superior de Justícia, ni contra els acords dictats en aquesta causa per la Presidència del Tribunal Superior de Justícia.

Segon

Admetre a tràmit el recurs d'empara 2014-22-RE interposat per la representació processal del Comú d'Andorra la Vella contra la providència de l'11 de febrer del 2014 que suspèn la tramitació de l'incident de nul·litat d'actuacions i contra l'aute del 28 de març del mateix any, dictats per la Sala Administrativa del Tribunal Superior de Justícia.

Tercer

Notificar aquest aute a la representació processal del Comú recurrent, a la representació processal del Sindicat de Treballadors del Comú d'Andorra la Vella, al Govern, al president de la Batllia, al president del Tribunal Superior de Justícia i al Ministeri Fiscal.

Quart

Publicar aquest aute, d’acord amb allò que disposa l’article 5 de la Llei qualificada del Tribunal Constitucional, al Butlletí Oficial del Principat d’Andorra.

Acordat a Andorra la Vella, el 17 d'octubre del 2014.

Laurence Burgorgue-Larsen
Presidenta

Isidre Molas Batllori
Vicepresident

Pierre Subra de Bieusses
Magistrat

Juan A. Ortega Díaz-Ambrona
Magistrat